

Ejjeleti telek
KIACÓRIVA!
 Str. E. 618
 ELŐFIZETÉS
 Egész év
 12 levélre
 Negyedét
 Egy óra

Dr. Ramaseter Róbert
 I. Díszter 2. Il. 8. Budapest

X évfolyam • 90. szám

1929. Április 19. Péntek

* 5689 év Niszán 9 *

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Kolozsváron hirdetések a

Rudolf Mosse S. A.

Str. Reg. Maria No. 28. Tel. 4-13

és a

LLOYD EXPRESS

Str. Gela No. 20. Telefon 14-55

hirdetési irodák vesznek fel.

Spanyolország invitációja

Spanyolországban egy fiatal költő elnöksége alatt egyesület alakult, melynek az a feladata, hogy a kiűzött zsidókat visszainvitálja a donok és donnak érdekes országába. Különös jelenség ez, különösen korszakunkban, amelyben rendszerint azért alakítanak világszerte egyesületeket, hogy ezeknek erejével őrizzék ki a már letelepedett zsidókat.

A zsidó sorsnak kétségtelenül tragikus fordulata a különös spanyol egyesület megalakulása, amely jóvátételre szeretne lenni azoknak a rémségeknek, amelyekkel spanyol inkvizíció néven ismerünk. A zsidók kiűzése óta Spanyolország kétségtelenül elvesztette azt a gazdasági jelentőségét, amelyet azelőtt reprezentált az európai kontinensen. Anélkül, hogy bármiféle misztikus magyarázatnak helyt adnánk, nyugodtan megállapíthatjuk, hogy ebben nagyrésze volt a zsidók jelenléte hiányának a spanyol gazdasági életben és főleg abban az országban, ahol a népesség legnagyobb része még mindig szereti a féltenséget és hagyományos igénytelenségében nem törökszik a spanyol ipar és kereskedelem kifejlésére.

Spanyolországban valahogy beteljesedett egy magyar zsidó írónak aza megállapítása, hogy abban az országban, ahol végleg kiűztek a mai termelésből és gazdasági életből a zsidóságot, rövidesen tár adalmi áradatú kerék-dre felül, amely a zsidók visszahívását követelné. Valóban így is van ez. Ott, ahol a zsidóság munkájával, leleményességével, szellemének nyugtalan hajlékonyságával fellendíti a gazdasági életet, rögtön kitermelődnek a hivatásos antiszemiták, akik ennek a munkának gyümölcsét minden elleneszelgetés nélkül szeretnék élvezni, talán nemcsak gazdasági feltételek miatt, hanem egy veszedelmes alacsonyabbrendűségű érzéstől vezettetve.

Nem valószínű, hogy a zsidók visszahívására irányuló spanyolországi mozgalom célt fog érni és a jelenleg hazátlanul bolygoló zsidók tízezrei visszafognak szivárogni Spanyolországba, hogy ott igénytelenségükkel és szorgalmukkal egy új gazdasági fellendülés tényleg létrejön, úgy rögtön nyomában fel fog ébredni a spanyolországi antiszemitizmus is a különböző diktátorjelöltek majd az antiszemitizmust teszik meg érvényesítési terepükkül.

Ennek ellenére is azonban a spanyolországi mozgalom le nem bocsúlható ismerése az annyiszor arculütött, megkínzott, lealázott zsidó tehetségeknek, amelyekről minden utolsó teoretikus akadálytalanul megállapíthatja és megállapítja, hogy az a fajta veszedelmes mértékű és veszélyeztetik az áriák európai kultúráját. Tudjuk, hogy a valóságban ez nincs így, sőt az ellenkezője igaz, de éppen a spanyol inkvizíció története bizonyítja, hogy az elfogultság nincs szüksége igazságra, — egyszerűen azt tartja igaznak, amit annak deklaráció. Ott, ahol az érvek megszűnnek, kezdetét veszi az erőszak és az erőszak minden megnyilvánulása döntő érvként helyettesíti a belátást.

A Spanyolországba netán visszatérő

zsidóságnak ezeket a szempontokat nem lehet és nem is szabad figyelmen kívül hagyni. Olyan belső és nemzetközi garanciákat kell kapnia arra vonatkozólag, hogy vagyoni és életbiztonsága nem lesz alkalmi rablólovagok és felelőtlen politikai agitátorok martalékává, — amelyeknek érvényét nem lehet vitassa

tenni és főleg nem lehet politikai eszközöké süllyeszteni.

Mindez azonban még csak tiszta teória, mert hiszen a spanyol kormány ezideig semmiféle hivatalos lépést nem tett a kiűzött zsidók visszahívására. Nem is hisszük, hogy ez a visszahívás komoly formában megtörténhetne Primo de

Rivera diktátorsága alatt, aki a spanyol klerikalizmus expozitúrája, annak a klerikalizmusnak, melynek egyáltalában nem érdeke Spanyolország gazdasági felvirágzása, annál is inkább nem, mert hatalmát csakis egy elszegényedett és szubkulturált tömeggel szemben érvényesítheti.

Az új postavezérigazgató európai színvonalu telefonszolgálatot ígér

Rövidesen parlament elé kerül a posta reorganizálásáról szóló törvényjavaslat

(Bucuresti-Bukarest, április 18. Az Új Kelet tud.) Andronescu professzor, az új postavezérigazgató fogadta a sajtó munkatársait, akik előtt érdekes nyilatkozatot tett munkaprogramjáról, amely a postán uralkodó jelenlegi állapotok egészséges reorganizációját és a tisztviselők ellenőrzésének fokozottabb mértékben való alkalmazását célozza.

— Mindenekelőtt a közönség bizalmára van szükségem, mert hiszen nem a közönség van értünk, hanem mi vagyunk a közönségért és szeretnénk az általunk végzendő munkával szemben bizalommal volna irántunk.

— Az ezideig hiányosan működő postahivatalokat ki akarom bővíteni, hogy a közönség teljes megelégedését nyerjék el. Fokozni kívánom a postatisztviselők fölötti ellenőrzést és ezzel azt akarom elérni, hogy kivétel nélkül kifogástalanul működjenek. A jó tisztviselőket érdemiük szerint fogom kezelni, a rossz tisztviselőket viszont eltávolítjuk a postaszolgálatából.

A posta szervezetét a külföld mintájára akarom átalakítani. Ebben az irányban tanulmányokat folytattam a nyugati metropolisokban és azt kívánom, hogy amit ott előnyösnek találtam, nálunk is bevezessék. Így például rendszeresíteni akarom azt is, hogy a tisztviselőknek közzött rendelkezések végrehajtását ellenőrizni lehessen. Kiméltlen lesznek azokkal szemben, akik hivatalos hatalmukkal visszaélnak és azokkal szemben, akik az államot meg akarnák károsítani.

Az egyik hírlapíró felhívta a vezérigazgató figyelmét a Kolozsvár-Bukarest közötti telefon összeköttetésre, amely egyetlen dróton bonyolódik le, amely nem elegendő a közbeeső számos város telefonbeszélgetéseinek lebonyolítására. Az ipar, kereskedelem és a sajtó a jelenlegi állapotok mellett nem képes lebonyolítani Bukaresttel beszélgetéseit.

Egy nagy koncepciójú tervem van, — mondotta Andronescu professzor — a

telefon- és táviró vonalak kibővítésére vonatkozólag és ezt a tervemet a lehető legrövidebb időn belül akarom végrehajtani. Remélem, hogy különösen a telefon összeköttetéssel kapcsolatban nem sokára teljesen meg fognak szünni a panaszok, mert a belöldi beszélgetések megkönnyítésén kívül meg fogom teremteni a telefonösszeköttetést a legtöbb nyugati országgal is.

— Ami a telefonkapcsolások elleni reklamációkat illeti — mondotta Andronescu professzor — gondoskodni fogok, hogy a közönségnek ne legyen alkalma többé reklamálni. Én szakmabeli ember vagyok és tudom hogyan kell eliminálni az anomáliákat.

— A posta reorganizációját célzó új törvény nem sokára a parlament elé kerül s megszavazása után sürgősen megkezdjük a végrehajtását, amely a mai helyzetet meg fogja változtatni. Az a tervem, hogy a jelenlegi személyzettel és berendezéssel a teljesítés maximumát érjem el.

A nagyhatalmak delegátusai a leszerelési konferencián tárgyalni sem voltak hajlandók a leszerelésről

Genf, április 18. A genfi leszerelési előtervezetet tegnap tovább folytatta tanácskozásai. Egyelőre azoknak az államoknak delegátusai terjesztették elő indítványukat, akik vagy a leszerelés komoly kívánságánál fogva, vagy talán propaganda-célzathoz is igazi leszerelési követelésekkel lépnek elő. A leszerelés ellenfelei, akik a bizottságban többségben vannak, viszont győzelembiztosan várják a maguk óráját, mikor előre megállapított halasztó manővereikkel és semmitmondó határozati szövegekkel tesznek majd lehetetlenné minden leszerelési törekvést.

A tegnapi ülésen azonban már óriási kavargás keletkezett az orosz javaslat körül, melyet Németország és Törökország képviselői is támogattak.

Franciaország és Japán delegátusai ugyanis élesen szembeszálltak ezzel a javaslattal, mely komoly döntést kíván a háborús készülődésekkel szemben. A vita folyamán Loudon elnök, Hollandia párisi követe, puccszerűen le akarta vetetni a javaslatot a tárgyalás napirendjéről. Erre olyan látma és kavargás keletkezett, amilyenre a bizottság

eddig tárgyalásain alig volt példa.

Végül is tovább tárgyalták a javaslatot, mely után Tefvik Ruzsdi bej török delegátus terjesztette be Törökország leszerelési javaslatát. Utána Langoboi tábornok orosz delegátus követelte, hogy a leszerelési intézkedéseket terjesszék ki a légi haderőkre is és olyan határozatot hozzanak, mely lehetetlenné teszi a mérges gázokkal és fertőző bacillusokkal vitt háborúk viselését. Majd Bernsdorff gróf, német delegátus szólt fel, támogatva az orosz indítványt. A délutáni ülésen pedig Litvinov orosz fődelegátus válaszolt az orosz indítvány ellen felhozott érvekre és követelte, hogy az értekezlet adjon kétértelműség nélküli választ ezekre az indítványokra.

Az értekezlet erre elhatározta, hogy a mai ülésen szavazás alá bocsátja az orosz leszerelési indítványt.

Genf, április 18. A tegnapi délutáni ülés további folyamán általános megelégedést keltett, hogy Loudon elnök ismételt felszólításaira sem akadt az orosz leszerelési javaslatához hozzászóló. Az elnök emiatt kénytelen is volt az ülést

néhány percre felfüggeszteni. Ujramegnyitás után sem jelenetkezett szónok az orosz leszerelési javaslat vitájához, mire Litvinov helyettes külügyi népbiztos kört szót és azt hangoztatta, hogy a javaslat vitájában egyetlen komoly érvel nem hoztak fel az orosz tervezet ellen, tehát nem látta okot a megvitatás megszakítására. Az elnök Litvinov szavai után újra felszólította az értekezlet tagjait, hogy a javaslat tekintetében terjesszék elő észrevételeiket, de ez a felszólítás is eredménytelen maradt. Az elnök végül is rezignáltan enuncióta, hogy a konferencia tagjainak többsége nem hajlandó lemondani az eddigi munkamódszerekről s ezért nincsenek hozzászólások. Loudon elnök bejelentette, hogy a napirend további pontjára térnek át, a német delegáció javaslatára, mely szerint nemzetközi egyezmény kötendő a fegyveres haderő létszámának nyilvánosságra hozataláról. Litvinov ismételt szembeszállott a tagoknak javaslatával szemben tansított közönyével, de ez sem használt semmit, a konferencia áttért a napirend új pontjára.

A lakbérleti törvény hiteles szövege

Egyévi meghosszabbítás. Csak a köztisztviselők és nyudijasok lakbérét emeli a törvény, de a különbözetet a kincstár fizeti

Cluj-Kolossvár, április 18. A kamara és a szenátus is elfogadta akormánynak a lakbérleti szerződések meghosszabbítására vonatkozó javaslatát, törvényerőre emelkedik és a hivatalos lapban legközelebb már megjelenik. Az eredeti javaslaton csak lényegtelen módosítások történtek. Az alábbiakban részletesen és teljes pontossággal közöljük a törvény egyes rendelkezéseit.

1. szakasz. Mindazok a lakbérleti szerződések, melyek az 1927. április 16-i és 1928. április 8-i törvény értelmében 1929. április 23-án lejárnak, további egy évre, 1930. április 23-ig, az említett törvényekben és a jelen törvényben meghatározott feltételek mellett meghosszabbítást nyernek.

Kilakoltatások

2. szakasz. Az 1927. évi április 15-i törvény 36. szakasza értelmében hozott kilakoltatási ítéletek végrehajtása a jelen törvényben meghatározott meghosszabbítási időtartamra felfüggesztetik.

Hasonlóképpen 1930. április 23-ig halasztást nyer azon bérleti szerződéseknek életbelépése, amelyek a háztulajdonos a jelenlegi lakbérleti törvény védelme alatt álló lakásra nézve megkötött. Ugy a háztulajdonos, mint a bérlő a jelen törvény kihirdetésétől számított egy hónapon belül jogosult a szerződést felmondani portarel vagy közjegyző útján. Ebben az esetben a szerződés megszűnik a felek vétkeisége nélkül.

Az előző bekezdés rendelkezései nyerne alkalmasabb esetben az esetben is, ha a szerződés a háztulajdonos és a meghosszabbításikédezményt élvező lakó között jött létre.

Rekvirálások

3. szakasz. A csatolt országrészekben úgy a városokban, mint a falvakban a köztisztviselők részére — beleértve a tisztviselőket is — az 1923. évi 2435. számú minisztertanácsi napló, valamint az 1927. évi május tizenharmadikán kelt rekvirálási rendelet alapján eszközölt rekvirálások egyenlővé tételnek a lakbérleti szerződések a jelen törvény kezezményében részesülnek. Amennyiben az a személy, akinek javára a rekvirálás történt, megőrzi köztisztviselői jellegét és az 1927. április tizenhetedik törvény rendelkezéseinek megfelel, ebben a kezezményben részesül, ellenkező esetben az 1929. április huszonharmadikán megszűnik.

Ezeknek a rekvirált lakásoknak a lakbér kiszámítása és a szobák száma tekintetében a lakbérleti törvény hatálya alá vevő sorsolás azon járásbírósg által történik, amelynek területén a rekvirált ingatlan fekszik.

Ebből a célból a tulajdonos köteles a jelen törvény kihirdetésétől számított negyven napon belül a rekvirált lakás kezezményeztetését és a pénzügyigazgatóság által a pénzügyminiszter bíróság elé idéztetni, különben a rekvirált lakás az eddigi feltételek mellett esik a lakbérleti törvény hatálya alá.

Mindaddig amíg ezen törvény rendelkezései szerint a rekvirált lakás bére megállapítást nyer, az 1928. és 1929. év folyamán fizetett bért tartozik a lakó fizetni.

Mindazon esetekben, ahol a bíróság az előző évben fizetettnél magasabb bért fog meghatározni, az ítéletben kimondandó az az idő, amelyen belül a bérlő tartozik a bérösszeg különbözetét megfizetni, de ez az idő husz napnál hosszabb

nem lehet és legkésőbb 1929. július 1-én jár le.

Ugyanezen a bíróság fogja megállapítani azt a részt, amelyet a jelen törvény hatodik szakasza szerint az állam tartozik fizetni.

A járásbírósg ítélet bármely fél által a kihirdetésétől számított öt napon belül a rendes jog szerint a törvényszék előtt felfolyamodással támadható meg.

Az ezügybeni eljárás bélyegmentes.

Az állam hozzájárulása a tisztviselők lakbéréhez

4. szakasz. A jelen törvényben meghatározott meghosszabbítási időtartamra a bérösszeg kiszámítása akként történik, hogy az ökirályságban arégi időszámítás szerinti 1916. évi április 23-án, (az ország többi részében az 1914. évi május 6-án) fizetett bér szolgál alapul.

Ha az itt meghatározott időpontban a bérleti tárgy nem volt bérbeadva, a bér kiszámítása a pénzügyigazgatóság adóívek alapján történik, amennyiben ilyen nincsen, az ingatlan össze kell hasonlítani hasonló bérleti tárgyakkal, vagy pedig comisie de Arbitri határozatával.

A bérösszeg kiszámításánál a csatolt országrészekben a korona egy leinek, a rubel 2 lei 50 baninak számítatik.

5. szakasz. Az ebben a törvényben meghatározott egy évi meghosszabbítási időre mindazoknál a szerződéseknel, ahol a bérlő köztisztviselő, vagy köznyudijas, vagy az állam, a megye, vagy község, vagy ezeknek költségvetésében szereplő intézmény, valamint diákközhely, a bérösszeg az előző szakaszban megállapított alapbér huszonnégyszerese.

Azok a köztisztviselők, akik olyan lakást foglalnak el, amely után 1916. (1914) április 23-án Bucurestiben 1500, Iasi, Cernauti, Chisianu, Cluj, Galati, Timisoara, Arad, Brasov, Oradea, Sibiu városokban 1250, a többi városokban pedig 800 lej alapbért fizettek, a jelen törvény által megállapított lakbérkülönbözetet maguk viselik.

Azok a köztisztviselők, akik olyan lakást foglalnak el, amely után 1916. (1914) április 23-án 1500, 1250, 800 lej alapbérnél kevesebbet fizettek, csak azt a különbözetet viselik, amely eddig életben volt törvény szerint fizetett összeg és az alapbér tizenhatszorosa között van. Az utóbi összeg (tehát az alapbér tizenhatszorosa) és a jelen törvényben meghatározott bér közötti különbözetet az állam viseli.

Az alapbér megállapítása

6. szakasz. Az államot terhelő összeg megállapítása végett a tulajdonos mindazonokban az esetekben, amikor a hatóság nem fogadja el az általa bejelentett igényt, köteles a törvény kihirdetésétől számított 60 napon belül az ingatlan fekvése szerinti járásbírósghoz fordulni és a pénzügyminiszter a helyi pénzügyigazgatóság által és a bérlőt mint informátort megidézteni.

Hasonlóképpen, amikor a bérlő vagy a tulajdonos kifogásolja az 1914. illetve 1916. évben fizetett bért, a törvény kihirdetésétől számított 60 napon belül az ingatlan fekvése szerinti járásbírósghoz fordulnak, amely az alapbért megállapítja. A járásbírósg külön ülésen a többi per tárgyalására megállapított időn kívül, sommás tárgyalás után, megállapítja azt az összeget, amelyet az államnak fizetni kell.

7. szakasz. Az a háztulajdonos, aki jóhiszeműen bér, de a valóságban meg nem felelő adatokat terjesztett elő és ezáltal az állam terhére magasabb összeg megállapítását nyerte el, mint amennyi neki járna, az állam javára 5000—30.000 lejig terjedő pénzbírsággal sújtatik.

Ugyanezzel a pénzbírsággal sújtatik az a bérlő is, aki a háztulajdonossal összejártszik.

Ez a különleges büncselekmény a járásbírósg, mint elsőfoku bíróság hatáskörébe tartozik.

8. szakasz. Azok a bérlők, akik nem esnek az 5. szakaszban megállapított minősítés alá (tehát nem köztisztviselők és nem köznyudijasok) a meghosszabbított esztendőre ugyanannyi bért fizetnek, mint az 1928—1929. évi bérleti évben.

9. szakasz. Azok a bérlők, akik a jelen törvény kezezményében részesülnek, 1929. április 23-tól 1929. május 6-ig fizethetik a bérösszeget.

10. szakasz. Az a bérlő, aki nem akar a jelen törvényben megállapított kezez-

Butorárleszállításra

határoztuk el magunkat, hogy üzemünk munkasait foglalkoztathassuk, ha tehát

olcsó és jó butort

Büsendorfer, Stingl, Wirt, Productivgenossenschaft és Hoffmann

zongorát, pianinót,

akar vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székely és Réti

butorgyár rt.

hatalmas raktárait Hiteleképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek

ményben részesülni, köteles portarel utján a szerződés törvényes meghosszabbításának szankciója mellett a háztulajdonosnak ezt tudtára adni.

11. szakasz. Az 1927. évi április 16-iki törvény mindazon rendelkezései, amelyek a jelen törvényvel ellentétben nem állanak, érvényben maradnak.

Morgan konkurrálni akar a fáraókkal

Newyork, április 18. Pierpont Morgan, az amerikai dollárkirály, most a fontos jóvátételi konferencia egyik legfontosabb szereplője. Különös véletlen folytán éppen most derül ki róla egy szenzáció. A dollárkirály ugyanis újabbban a snobok királyának címére is pályázik. Legalább is erre vall legújabb terve.

Mr. Morgan konkurrálni akar a fáraókkal. Piramist akar magának építtetni. A híres Keopsz-piramist akarja lemásolni. Kansas City közelében akarja felállítani ezt a piramist, mert ez a vidék bizonyos fokig emlékeztet az egyiptomi sivatagra. Természetesen a modern technika vívmányainak felhasználásával fogják „Morganfáraó” piramisát elkészíteni. Ez a piramis nem terméskövekből, hanem főképpen fémből és vasbetonból készül.

Morgan nem temetkezni akar a piramisba. Muzzeumot akar itt berendezni. E mellett óriási könyvtárat állít fel a piramisban és laboratóriumokat, amelyek a tudományos kutatás céljait szolgálják. Hogy a modern tudomány munkásainak miért kell egy piramisban dolgozniok és miért kell ennek a kulturintézménynek egy kiellen pusztaság közepén

állnia, annak természetesen Mr. Morgan a megmondhatója. Annak már több értelme van, hogy Morgan a piramis építésében csillagvizsgáló-obszervatóriumot akar berendezni. Itt akarja felállítani a világ legnagyobb tükörteleszkópját.

A Morgan-piramis csak stílusában fog a Keopsz-piramisra emlékeztetni. Méretei sokkal nagyobbak lesznek. Morgan le akarja főzni Keopszot. A Keopsz-piramis csak 147 méter magas, a Morgan-piramis 210 méter magas lesz. A Keopsz-piramis egyes oldalai a talapzatnál 132 méter szélesek, a Morgan-piramis oldalainak szélessége viszont 250 méter. Ezzel szemben míg a Keopsz-piramison az egykorú krónikák szerint 100.000 munkás 30 évig dolgozott, a Morgan-piramis elnevezésben kevesebb munkást fog foglalkoztatni és 1930-ban már készen is lesz. A beavatottak szerint a piramis készítése 3 és fél millió dollárba fog kerülni. Az Eiffel-torony annakidején 6 és fél millió frankba, tehát nem egészen másfélmillió dollárba került.

Hír szerint rövidesen meg is kezdődnek a „kultur-piramis” építési munkálatai.

DR. HERZL TIVADAR

ŐSÚJORSZÁG

(ALTNEULAND)

REGÉNY

HA AKARJÁTOK NEM MESE...

FORDITOTTA:
MÁRKUS ALADÁR

Ara füzve 120.— lej, diszkötésben 240.— lej.

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

SELECT

A nagy sikerre való tekintettel vasárnapig játsza
A CÁR ADJUTÁNSA

nagyszerű drámát, 13szerepben: Ivan Mejszoukine. Mon. Sziagerfim.

mozgó

Jön: A Cayenni pokol megrázó dráma, Eszterházy Agnes főszerepben:

Anyo kávé

Anyos Lac hoz és körül támad. Anyo tam, azóta na vér lett és m valaha, pedig volt már akk — Uj nőta laki.

Anyos Lac „Ha elment „Nem én le „Féltelek a „Elkerülisz, „Amióta az „Ugy meg

Valaki érd szi viszonyo ról. Anyos L nem azt jele jának felleg Lac nem a az őjjelezet nak, hanem magát.

— Nekem természetü. erről a tém

— Valami — mondja, náriumban öregeim el v gyemlől és bo gyedik gim bert és Talm vizsgált nagy dugult bátya biképző inté láthatja, a r

Az érettségi a felső tanfo tam az orvo da mutatja, lett a kenyeg gom a zené

— Valaki egy pillanat fehérr terror

Anyos La — Hogy é Nézzem jól Ezzel az or más vallásr tetem, hogy disa még a tagjai közé hogy ingyen diszhelyet. ezt a kezev nix elejtem.

— Nem t dolgot elud On zsidóság

— Éppen előtt volt e Egy régi vis mi tisztvis hogy állásá a barátom nyolországi legobben vo mulasztott

Akar jó és e

Engel Valea

Anyos Lacival a kávéházi asztal mellett

Anyos Laci odaül a kávéházi asztalhoz és körülötte egy darab pesti levegő támad. Anyos Lacit tíz év óta nem látam, azóta nagyon megemberesedett, kövér lett és magasabbnak látszik, mint valaha, pedig elég magas és nyurga ifjú volt már akkor, amikor felfedezték.

— Uj nőtákaat szerzett-e? kérdezi valaki.

Anyos Laci felsorolja:

- „Ha elmentél ne jöjj vissza“.
- „Nem én lettem hütlén hozzád“.
- „Féltelek a széltől“.
- „Elkerülsz, mert szegény vagyok“.
- „Amióta asszony lettél“.
- „Ugy megyünk el egymás mellett“.

Valaki érdeklődött nála a pesai művész viszonyokról, különösen az éjszakáról. Anyos Laci legyint a kezével. Ez nem azt jelenti, hogy Budapest éjszakájának fellegzett be, hanem hogy Anyos Laci nem a régi már Híznai kezd és nem az éjjelezést tartja legfőbb boldogságának, hanem az ágyat, ahol jól kialussza magát.

— Nekem is van egy kérdésem: zsidó természetű. Anyos Laci szívesen beszél erről a témáról.

— Valamikor egyetlen ambícióm volt, — mondja, — hogy a pesti rabbiszemináriumban képeztessem ki magam. Az öregem el voltak ragadtatva ettől a tervemtől és boldogok voltak, amikor a negyedik gimnázium elvégzése után hébert és Talmudot tanultam és a felvételi vizsgát nagy sikerrel lettem. Megboldogult bátyám Sas Néci szintén a rabbi képző intézet növendéke volt. Amint láthatja, a rabbiságból nem lett semmi. Az érettségig nagy ambícióm lelohadt, az érettségi után már nem volt kedvem a felső tanfolyamhoz, hanem beiratkoztam az orvosi fakultásra. Amint a példa mutatja, orvos sem lettem, a hegédü lett a kenyerem, ambícióm. Egyéniségem a zenében oldódik fel.

— Valaki azt mondta nekem, de én egy pillanatra sem hittem, hogy maga a teher terror idejében ki akart térni.

Anyos Laci kacagott:
— Hogy én ki akartam volna térni? Nézzon jól meg és tegye kezét a szívére. Ezzel az orral alkalmas az ember egy más vallásra? De egyébként figyelmeztetem, hogy engem a pesti Chevrá Kadisa még ah áboru során tiszteletbeli tagjai közé választott, ami azt jelenti, hogy ingyen helyet kapok a temetőben, diszhelyet. Csak nem gondolja, hogy én ezt a kedvezményt csak úgy mirnix-dix-elejttem.

— Nem tudna valami élményszerű dolgot elmondani, ami kapcsolatos az Ön zsidóságával?

— Eppen Romániába való utazásom előtt volt egy valóban megrázó esetem. Egy régi jó barátom, magasállású állami tisztviselő a kommün bukása után, hogy állásában maradhasson, kitért. Ez a barátom azonban, mint a régi spanyolországi maranusok, azontul még melegebben vonzódtott zsidóságához és nem mulasztott el egyetlen alkalmat, hogy

befelé ne dokumentálja származását. Számos esetben adakozott névtelenül a zsidó célokra, jomkippurkor böjtölt és gyakran említette előttem, hogy élete egyetlen nagy momentuma az lesz, amikor megint visszatérhet a zsidó vallásra. Néhány nappal ezelőtt eljött lakásomra

és arra kért, menjek el vele a rabbihoz, mert vissza akar térni az elhagyott vallásához. Az ágyból zavart fel, gyorsan öltözködtem, mentünk a hivatalos aktus rövid és szenttelen volt, de amikor barátom megszorította a rabbi és az én kezemet, abban annyi mélységes és igaz

zsidó érzés lüktetett, hogy ezt a néhány percet, ha száz évig is élek, sem fogom elfelejteni.

Anyos Laci vasárnap este fog hegedülni és gitározni cigányzenekar élén. (sz. l.)

Három új vasutvonal építését vette tervbe a CFR igazgatótanácsa

Erdélyben két vasutvonalat építenek

(Bucuresi-Bukarest, április 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A CFR igazgatótanácsa több napi beható tanácskozás után elfogadta Leverve francia szakértő terveit az államvasutak újraszervezésére vonatkozólag és ezzel kapcsolatban megállapította az 1929 évre az új építési programot. Felosztották a stabilizációs kölcsön alapján az államvasutaknak juttatandó összeget, amelyből jut

anyagbeszerzésre, pályajavításra és új vonalak építésére is.

Három új vasutvonal építése van ebben az évben tervbevéve

és pedig a brassó-krasznai, amelynek költsége 406 millió lesz, a kisjenő-cabesti 221 millió és a babadag-tulceai 308 millió előirányzattal. Ezen munkálatokon kívül a folyó év pályajavítási

munkálataira 207 milliót irányoznak elő, mozdonyok es már gördülő anyagok javítására pedig 260 milliót.

500 millió új mozdonyok és 4 amerikai hőkeze beszerzési költsége lesz.

A CFR igazgatótanácsának határozata alapján a legrövidebb időn belül megkezdődnek az új építési és beruházási munkálatok.

A mai minisztertanács megállapította a május 10-iki ünnepségek programját

(Bukarest, április 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma déli 12 óratól 3 óráig Maniu einökle alatt minisztertanács volt, amelyen megvitaták az egyesítési ünnepségek programját. A miniszter-

tanács elhatározta, hogy Bukarestben és az egész országban május 10-én ünneplik meg az egyesülést. Gyulafehérváron pedig május 15-én.

Elvetve a nagy költségeket, a minisz-

tertanács elhatározta, hogy a bukaresti, kolozsvári és csernovitzi egyetemeknek, továbbá a temesvári és kisenevi felsőoklaknak céljaira 100 millió leit ad.

Tudományos kannibalizmus a modern háború

A jövő háboru szörnyüségéről beszélt Lloyd George

London, április 18. A „Daily News“ folytatja interju-sorozatát a jövő háborujáról. Most Lloyd George adott nyilatkozatot erről a kérdéstről. A hosszu nyilatkozat során sok igen érdekes dologt mondott az angol liberális vezér.

— Mindenekelőtt félreérthetetlenül le kell szegezni:

Nem bírnánk ki még egy háborút.

— Még csak az elképzelése is borzalmas egy újabb háborúnak. Egy kicsit értek a háborúhoz, tekintettel arra, hogy a legutóbbi háboru során miniszter voltam, felelős állást töltöttem be a háboru kitörésének napjától a háboru befejezésének napjáig. Ha összehasonlítjuk, hogy milyenek voltak a hadieszközök és felszerelések a háboru kitörésekor és milyenek voltak a fegyverszünet megkötésekor, láthatjuk, hogy már akkor is milyen rohamosan fejlődött a háborus technika. Ez a fejlődés azóta fokozott mértékben tart és egyre kegyetlenebb...

Mi azt terveztük, hogy Berlint fogjuk bombáztatni.

azonban közbejött a német fegyverszüneti ajánlat. És ha a háboru még néhány hétig tartott volna, olyan mérges gázokat vettünk volna használatba, amelynek halálos hatása messze felültulta volna az eddig ismert háborus gázokat.

— A háboru nagyon kegyetlen dolog. Senki sem vonhatja ki magát a háboru pszichológiai hatása alól. Mindenki ben kifejlődik a pusztítás szenvedélye. Mi annakidején elpusztítottunk virágzó francia városokat, sőt maguk a franciák is pusztították saját városait csak azért, mert németek voltak bennük. A régi és modern háboru között csak az a különbség, hogy

a mai háboruk már tudományos kannibalizmust jelentenek.

A háboru prostituálja a tudományt. És az ilyen módon berbevert tudomány fejlődési lehetőségeinek nincsenek határai.

— Ha az új háboru kitörne,

ez általános, teljes pusztulásra vezetne.

A világháboru pusztításának kiheveréséhez legalább egy emberöltőre van szükség. A következő háboru szörnyüségét egy évszázad alatt sem tudná kiheverni a világ.

— Csak áltatják magukat azok, akik arról beszélnek, hogy „humánus“ háborut kell viselni. A háboru sohasem lehet humánus. Igaz, hogy a legutóbbi háboru első hónapjaiban már kivontuk a forgalomból a lángszóró gépeket, de ezt nem azért tettük, mert ezek a fegyverek borzalmas sebeket ejtettek az ellenséges katonákon, hanem azért, mert stratégiai szempontból nem voltak megfelelőek.

— Pertinax, a francia publicista, ennek a sprán azt indítványozta, hogy a legközelebbi háboru elkerülése céljából Anglia és Franciaország ujítsa meg további ötven évre a szövetséget. Én azonban

sohasem fogok belemenni abba, hogy Anglia Franciaország vazallusává váljak.

A mi kötelességünk világos. Az első és legfontosabb teendő:

erőteljesen csökkenteni a fegyverkezésünket.

— Ezen a tőren Nagybritanniának kell jó példával előljárnia. További teendő:

el kell fogadni a nemzetközi döntőbíráskodás elvét.

meg kell szoknunk, hogy a nemzetközi

vitákat döntőbíráskodás útján intézzük el. Még egy fontos teendő:

ki kell vonnunk a Rajna-vidékről

Amíg német területen külföldi csapatok allnak, állandóan veszelyben forog a béke.

— De ismétlem: első és legfontosabb kötelességünk a leszerelés.

— Vér Imrét öt évi fegyházra ítélték.

Budapestről jelentik: A budapesti törvényesek Tőreky tanácsa tegnap hozott ítéletet Vér Imrének, a közlársasági párt egykori elnökének ügyében. Vér Imre annakidején repülőgépen Párisba szökött ki, ahonnan a mult évben visszatért Magyarországra és jelentkezett a bíróság előtt. A tárgyaláson Tőreky elnök sorra vette az ellene emelt vádakát melyekben Vér Imre kivétel nélkül nem bűnösnek vallja magát. A bíróság hozta meg ügyében az ítéletet. Vér Imrét bűnösnek mondotta ki a királyság intézménye elleni kétféle büntetésben. — Ezenkívül két ízben bűnösnek találta a nemzetgyalázás büntetésében és egy ízben a kormányzósértés büntetésében. Ezért összsbüntetéséppen öt évi fegyházra és polgári jogainak tíz évi elvesztésére ítélték. Az ítélet ellen egy a vádlott, mint az ügyész feleltek.

clpó elegáns, tartós, olcsó.
Kapható minden jobb üzle'tben!!

Akar ön egy jó és kóser

eltölteni?
Akkor gondoskodjék még idejében az általános elölállított **Beck-kávé-ről**, amelynek minősége elsőrangú.
Olyan helyekre, ahol üzletekben BECK-kávé nem kapható, utánvétellel küldök:
1/2 kilós karton Lel 76.—
1/4 kilós karton " 81.—
csomagolatlanul " 70.—
Három kilónak egyszerre való vételénél bérmentve és ingyen csomagó'ással

Engen Beck cikóriagyára
Valea lui Mihai jud. Salaj.

URANIA
mozgó

Nagyszerű műsor!

HARRY PIEL
ÉJFÉLITAXI

Nagyszerű műsor!

legújabb filmje:
Monopol
Erofilm

Megtalálták a sarlach kórokozóját

Két orosz tudós fedezte fel

(Moszkva, április 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az orvostudomány nagy szenzációja van, Sdrawenlow professzor a permi egyetem tanára, dr. Nikolzki orvosprofesszorral együtt, négyévi kutatás után felfedezte a sarlach kórokozóját. A sarlach kórokozója, a tripanozoma, mint megállapítást nyert, a bőr felületén képződik és valóban a betegség előidézője. Az orosz professzorok felfedezése véglegesen megváltoztatja a sarlachról képződött orvosi véleményeket s lehetővé teszik ennek a betegségnek eredményes gyógyítását.

Bécs, április 18. A Moszkvából érkezett hír, amely a sarlach kórokozójának fel-

fedezéséről számol be, itt nagy feltűnést keltett. A sarlach kórokozóját mindeddig nem ismerték. Az orvosok úgy tudták, hogy streptokokusok családjához tartozik. Annál nagyobb meglepetést kelt most a moszkvai tudósítás, mely a sarlach kórokozóját a tripanozomok csoportjába helyezi. A tripanozom aránylag nagy, a vérben fordul elő, már pedig a sarlachos betegek vérvizsgálatnál tripanozomot a legritkább esetben találtak. Ha az orosz tudósok megállapítása mégis helyesnek bizonyulna, egy a bakteriológia egyik legnagyobb talánya nyert megoldást.

Borzalmas vasuti katasztrófa Brüsszel mellett

Brüsszel, április 18. A belga főváros közelében Hali állomás elött a párisi személyvonat a ködben összeütközött a Tournaybe irányított tehervonattal. A vasuti szerencsétlenségnek legújabb jelentések szerint tizenegy halottja és huszonhárom többé-kevésbé súlyos sebesültje van.

A karambol következtében mindkét mozdony, a szerkocsik, a személyvonat postakocsija és egy harmadikosztályu utaskocsi s a tehervonatot öt vagonja felborult és használhatatlanná törött össze. A halottak és sebesültek a személyvonat mozdonyvezetőjén, fűtőjén és másodmechanikusán kívül a postakocsiból és harmadikosztályu vagonból kerültek ki. A személyvonat épségben maradt utasait a sebesültek elszállítását után autobuszok hozták be Brüsszelbe. A halotta-

kat a hali tetemnézőbe szállították.

A képviselőház tegnapi ülésén a kormány részéről Lippens miniszter részvétet fejezte ki a vasuti szerencsétlenség áldozatainak hátramaradtjait iránt és bejelentette, hogy már folyik a szigorú vizsgálat a katasztrófa okainak teljes felderítésére.

Brüsszel, április 19. A vasuti katasztrófa ügyében a helyszíni vizsgálat megállapította, hogy a személyvonat vezetője másfélórás késéset akarta behozni s csaknem százkilométeres sebességet adott szerelvényének, nem látva meg a sűrű, reggeli ködben a tilosra állított szemafort. A karambol áldozatai közül kettőt nem lehet agnoszkálni, ezeket a felismerhetetlenségig összeroncsolták az összetorlódtott vasuti kocsi roncsai.

Ön miért nem váltja még ki a sékelt?

A francia kormány felfüggesztette az egészségügyi rendszabályokat az angol utasokra

Páris, április 18. A kormány tegnap minisztertanácsot tartott, amelyen Loucheur munkaügyi és közegészségügyi miniszter bejelentette, hogy a külügyminisztériummal egyetértésben intézkedett aziránt, hogy az angol utasok ellen elrendelt egészségügyi intézkedések felfüggesztessenek. A miniszter bejelentette, hogy egy-két napon belül angol-francia vegyes bizottság ül össze s közös egyetértéssel fogják megállapítani a szükséges egészségügyi rendszabályokat. A lapok szerint az egészségügyi miniszternek nem volt tudomása az alsóbbfokú egészségügyi hatóságok azon intézkedéséről, mellyel az angol alattvalók

francia területre utazását korlátozások közé szorították

A berlini Wolff távirati iroda jelenti Londonból, hogy a párisi angol nagykövetség tegnap kormányutasításra a francia külügyminisztériumban megsürgette az angol utasokra elrendelt himlőoltási rendelkezés élelbe léptetésének felfüggesztését mindaddig, míg a két kormány között e tárgyban a megbeszélések még folyamatban vannak.

A londoni Reutter távirati iroda közli, hogy az angol utasok kötelező himlőoltását egyelőre további intézkedésekig felfüggesztették.

A kolozsvári tábla felmentette a bélyeghamisítással vádolt vulkáni zsidó ügyvédet

Róth Manó dr. vulkáni ügyvéd kétéves kálváriája

(Cluj-Kolozsvár, április 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári ítélőtábla előtt ma került tárgyalásra dr. Roth Manó vulkáni ügyvéd bünpere, amely már két esztendő óta húzódik a hunyadmegyei jogi fórumoknál. Dr. Roth Manó ügyével annakidején részletesen foglalkozott az erdélyi sajtó. A jónévi vidéki ügyvédet azzal vádolta meg a dévai ügyészség, hogy hamis tizlejes okmánybélyegeket hozott forgalomba. A vála megejtett házkutatás alkalmával

mintegy 35 ezer lej értékű okmánybélyegeket találtak, amelyeknek egyrésze hamis volt.

Dr. Roth Manót ekkor letartóztatták és annak ellenére, hogy minden kihallgatása alkalmával kétségbeesetten hangsúlyozta ártatlanságát,

a dévai törvényszék vádpancsa elrendelte ellene a vizsgálati fogságot, amelyet három hónapon keresztül meg is hosszabbított.

A meghurcolt zsidó ügyvéd minden kihallgatása alatt azt a vallomást tette, hogy a bélyegeket egy Fuchs nevű ügyfelétől vette át ügyvédi honorárium fejében. Fogalma sem volt arról, hogy a bélyegek között hamisak is vannak, hiszen azokat aktáira ragasztotta és saját ügyvédi irodájából hozta őket forgalomba.

Fuchs, aki mikor hírül vette, hogy a bélyegek hamis voltak megállapították, megszökött Vulkánból

és így dr. Roth Manó védekezését nem tudta bizonyítani a bíróság előtt.

A dévai törvényszék nem vette figyelembe a Roth Manó mellett szóló döntő bizonyítékokat és

egy eszendei börtönbüntetésre ítélte az ügyvédet.

Az ítélet annakidején óriási szenzációt keltett. A kolozsvári tábla a felebbviteli tárgyalást ma kezdte meg, mely alkalmával dr. Roth Manót dr. Ghilezan Livius, a kitünő román ügyvéd védte. Dr. Ghilezan lendületen beszédben bizonyította a vád tarthatatlanságát. Lehetetlennek mondja, hogy egy jókientu-

rjú, kvalitásos ügyvéd a bélyeghamisítás kétes üzetébe bocsátkozna és különösen lehetetlennek tartja, hogyha ez az elképzelhetetlen eset fennállana, dr. Roth Manó saját aktáin az összes jogi fórumokhoz eljuttatta volna a hamis bélyegeket. Dr. Roth Manó nem tudott arról, hogy a bélyegek hamisak és ez feltétlenül döntő érv a dévai törvényszék téves ítélete ellen, mert

a törvény értelmében csak a tudatos bélyeghamisítás és terjesztés büntetendő cselekmény.

Egyébként is a bélyegeket nagyon felületesen vizsgálták felül, összesen öt bélyeget vizsgáltak meg szorgosan és ezek közül csak három volt hamis. Kérj ezeknek alapján a dévai törvényszék ítéletének megsemmisítését, mely rehabilitálja az ártatlanul meghurcolt ügyvédet.

A tábla hosszas tárgyalás után felmentette a vád és annak következményei alól dr. Roth Manót. Az ítéletben úgy az ügyészség, mint a kincstár képviselője megnyugodtak.

Amerika esetleg csökkenti jóvátételi követelését Németországgal szemben

A német ellenjavaslatot nem fogják honorálni a hitelezői hatalmak. A megbeszélések még mindig „szivélyesek“

Páris, április 18. A Hayas távirati iroda jelenti, hogy a jóvátételi szakértői konferencia hitelező államokbeli fődelegátusai tegnap hosszabb megbeszélést folytattak a konferencián közvetlenül nem képviselt kis államok delegátusaival. A megbeszélés során ismertették a hitelezői államoknak a németek részére átnyújtott közös memorandumát és kérték, hogy nyilatkozzanak az esetleges természetben jóvátételi szállítások aránya tekintetében.

A konferencián egyébként tegnap délután két óra hosszat ismertették a hitelezői hatalmak emlékiratára előterjesztett német memorandumot, amely az egész német gazdasági helyzet ismertetését felöleli. A memorandum albizottságnak adták ki és elhatározták, hogy egyelőre sem a hitelezői államokot, sem a németeket nem bocsátják a nyilvánosság elé.

Páris, április 18. A jóvátételi szakértői bizottság tagjai nagy titkolózásba burkolóznak a német ellenjavaslatok

tartalma felől, ennek ellenére jólinformált körökben azt állítják, hogy Schacht fődelegátus 32 éven át évi 1650 millió arany márkát ajánlott fel. Ez a felajánlás összességében 26 és fél millárdot jelent, melyből 24 millárd a szövetségi adósságok végösszege, egymillárd a Dawes-anuitás és 1400 millió az amerikai hadsereg megszállási költségeinek visszatérítése, úgyhogy végeredményben semmi sem marad jóvátételi számla javára.

Nem hiszik, hogy a hitelezői államok elfogadják tárgyalási alappal a német ellenjavaslatot.

Egyébként általános a vélemény hogy a megbeszélések most is állandóan a legszivélyesebb modorban haladnak előre s a felek nem gondolnak a megbeszélések megszakítására.

Páris, április 18. A Matin értesítése szerint Owen D. Young amerikai fődelegátus értesítést kapott kormányától, hogy szükség esetén esetleg csökkenthesse Amerika követeléseit.

EGYESÜLETI ÉLET

Somér-táncdelután. Még sokaknak élénken él az emlékezetében a közelmúltban fényesen sikerült somér-táncdelután. A somérparancsnokság irodája ugyszólván naponként kapja a megkereséseket a zsidó fiatalok minden rétegéből, melyben a táncdelután megismétlését kéri. A közhajnak engedve, még impozánsabb keretek között fogják somérjaink táncdelutánjukat megismételni, melynek sikere, a kitünő megrendezés és a nagy érdeklődésre való tekintettel, előre is biztosítva látszik. A táncdelután a Cal. Victoriei 99. alatt levő somér-otthonban összesen 21-én vasárnap délután 5-kor veszi kezdetét.

Turista-kirándulás. Az Erdélyi Kárpát Egyesület a f. évi hivatalos kirándulásainak sorozatát április hó 21-én, vasárnap kezdi meg, mely alkalmával a Szent-György hegytől kezdve a Tarcsa, Nagy-Morgó, Bakamál, Tekintő és Pokolköz nevű magaslatok messzi kilátást nyújtó gerincvonulatán lesz könnyű sétá. Gyülekezés a pályaudvar előtti téren. Indulás pont 9 órakor. Vezető: Orosz Endre. Feszülés: hátizsák, kulacs, bot és felöltő. Hazatérés délután 4 órakor.

A KAC társasutazása. A kolozsvári Atlétikai Club ezidei klubközi társasutazását a Skandináv félszigetre és a Fjordokhoz rendezi. Az ut legérdekesebb része a kétnapos hajótú Bergenbe, mely tudvalevőleg Európa legészakibb kikötővárosa. Az ut alkalmával megtekintik Stockholmot, Kopenhágot, Oslót, Hamburgot és Berlint. Az utazás tartalma három hét, melyen a klub tagjain kívül vendégeket is szívesen látnak. Felvilágosítást a KAC klubhelyiségében (Str. Cogelniceanu 7 alatt) kapható.

Kolozsvári művészek kollektív kiállítása. Vasárnap délelőtt nyílik meg a KAC Farkas-utca 7. szám alatti klubklubhelyiségében Gallas Nándor szobrászművész, Radó Zsuzsi textiliparművész, Ringler Miklós belső épületrendező és iparművész és Szolnay Sándor festőművész kollektív kiállítása. A nagy érdeklődéssel várt művészeti esemény megnyitása után, vasárnap délután 5 órakor teadélután rendeznek. A kiállítás megtekintése díjtalan. A kiállítás ismertetésére még visszefutunk.

Értesessen az Uj Keletben

Uj

Arlen: Ifju
Benedek M
let tanár
Anet Clau
parton
Cherbulie
Meta —
Delmont: V
alatt —
Dekobra: C
Erdős R
György
Roiland Dor
Louis Hem
vívó —
Locke: Uri
Mathersy H
rozson á
Gyözelm
Courtins M
Dóra —
Oppenheim
és millár
Romain R
hatma C
Sádi Sár
nagy ut
Sardou Vic
Strindberg
tások; ju
Wasserm
ész —

Uj

Markovics
bériai g
Paleologue
szárny
Benoit: Sz
ségek

Szép Ernő
mé

Doszt

nek
A legér
tekednek
a nagy
előttünk
életét, ir
ami a k
Ára

Wallace:
Wallace:
nosztev
Wallace:

Gárd

gy
Dávidkán
Falusi ver
Pöhölyök
Bor
Fehér An

Palle: 44
(Egy cser

Népsz

Mi a Rád
Renan: E
ház —
Mencken
ság, sze
vizsgálás
könyv).
Raul Fra
erdei sé
társadal
meg a vi

Molnár
Zenekult
Jazz-band

Schidlof
tan —
Lingua: S
Szólet
Complett

Kapha

Uj könyvek (Szépirodalom)

Arlen: Ifju szerelmesek	ára 204 lei
Benedek Marcell: Hamlet tanár ur	108 .
Anet Claude: A tulsó parton	153 .
Cherbuliez: Holdemis Meta	102 .
Delmont: Város a tenger alatt	190 .
Dekobra: Guruló Vénusz	136 .
Erdős René: Pandi György ifjusága	204 .
Roland Dorgeles: A szent Louis Hemon: Az öklívívó	187 .
Locke: Uri csavargó	136 .
Mathersy Helén (Jön a rozson át" szerzője): Győzelmes Vénusz	170 .
Courths Mahler: Szind Dóra	25 .
Oppenheim: Kalandorok és milliárdosok	68 .
Romain Rolland: Mahatma Gandhi	25 .
Sásdi Sándor: Hanna nagy utja	102 .
Sardou Victoria: Teodora	119 .
Strindberg: Az apa; Pajtások; Julia kisasszony	102 .
Wassermann: Alángész	156 .
	255 .

Uj utakon

Markovics Rodion: Szibériai garnizon	ára 160 lei
Paleologue: Eugenia császár nő vallomásai	160 .
Benoit: Szerelmes ellenségek	160 .

Szép Ernő: Jó nő. (Legujabb költemények). Ára 102 lei.

Dosztojevszkij özevgyének emlékiratai

A legérdekesebb regényvel vetteknek ezek az írások, amelyekben a nagy orosz író felesége feltárja előttiük Dosztojevszkij mindennapi életét, írói műhelyét és mindent, ami a költő rajongóit érdekelheti. Ára két kötetben 408 lei.

Wallace: Erőszak	ára 221 lei
Wallace: A dilettáns gonosztevő	153 .
Wallace: A halál angyala	163 .

Gárdonyi Géza műveinek gyűjteményes kiadása:

Dávidkáné	ára 136 lei
Falusi verébek	136 .
Pöhölyék	136 .
Bor	102 .
Fehér Anna	102 .

Palle: 44 nap alatt a föld körül. (Egy cserkeszliu utazása). Ára 136 lei.

Népszerű tudományos művek:

Mi a Rádió	ára 20 lei
Renan: Evangelium	289 .
Akeresztényegység	272 .

Mencken: A nők védelmében. (Házasság, szerelem stb. előítéletmentes vizsgálása ez a sziporkázóan öletes könyv). Ára füzve 149, kötve 204 lei.

Raul France: Az örök erdő. (Vonzó erdei séták kapcsán az ember és társadalom örök problémáját világítja meg a világhírű tudós). Ára 170 lei.

Molnár Antal legujabb zenekönyvei:
Zenekultura — — — ára 187 lei
Jazz-band — — — " 119 .

Schidlof: Spanyol nyelvtan	ára 272 lei
Lingua: Spanyol-magyar szótár	122 .
Complett spanyol szótár	272 .

Kaphatók az Uj Kelet könyv-osztályában.

Elhalasztják az amerikai új bevándorlási kvóta életbeléptetését

Támadások a washingtoni kormány ellen

(Washington, április 18. Az Uj Kelet tud.) Az amerikai kongresszust ma délután meggyitották. Már most megállapítható, hogy a demokraták és független republikánusok frontot foglaltak a kormánypárttal szemben. Az ellenzék mindent elkövet, hogy a farmer-segélyezés és az új vámtervezés kidolgozásával kapcsolatban a gazdasági élet

több más fontos kérdését is bonakés alá vegye és plénuni elé hozza. Követeli az ellenzék ezenkívül azt is, hogy a Federal Reserve Bank ténykedése fölött a jövőben szigorú felügyeletet gyakoroljanak.

John Tilsohn képviselő, a kormánypárt egyik vezére, a mai ülésen nyilatkozatot adott le, amelyben azt a váratlan beje-

lentést teszi, hogy az új bevándorlási kvóta életbeléptésének határidejét kitolják, vagy pedig teljesen eltekinthetnek a kvóták felemelésétől. A republikánusok a holnapi ülésen fogják beterjeszteni azt az indítványukat, hogy fegyvereknek és municióknak háborút viselő államok részére való szállítását tiltsák el.

E hó végén kezdik meg a kassai emberevő cigányok monstrepörének tárgyalását

A század bűnügyi krónikájának legsötétebb lapja a kannibál cigányok bűneiről készült vádirat

(Kassa, április 18. Az Uj Kelet tud.) A kassai államügyészség most készült el az emberevő cigányok elleni vádiratával. A vádirat szörnyű dokumentuma azoknak a borzalmaknak, amikhez hasonló az utóbbi évtizedek bűnügyi krónikája alig ismert. A vádiratból megdöbbentő adatok kerülnek napvilágra. Emberek éltek kulturált vidékeken, a kik egy kosár tojás miatt képesek voltak gyilkolni és könyörtelenek voltak, a mikor néhány cseh koronát kellett megszerezniök valakitől. Legyilkolták őket és hiába való minden könyörgésük. És ha már elintézték véres munkájukat, akkor az asszonyok odajöttek az áldozatokhoz, levetkettették őket, elcipeltek valamelyik erdő szélére, itt darabokra vágták és a húst kannibál lakomára megfőzték.

Hat rablógyilkosságot sorakoztat fel a vádirat

Mint hogy a büntetőtörvénykönyv nem ismeri az emberevést, a moldovai cigányokat is csak gyilkosságért lehet perbefogni. A cigányok elleni vizsgálat 16 hónapig tartott. A nyomozást megnehezítette az a körülmény, hogy a cigány banda javarészen analfabétákból áll, azonkívül számosan közülük siketnémák. A cigányok eleinte tagadták a tettekükre rótt cselekményeket, majd visszavonták előbbi vallomásaikat. Óráról-órára újabb szenzációkat hoztak felszínre a nyomozó hatóságok, akik nagy eréllyel és körültekintéssel szerezték meg ellenük a felhozott bizonyítékokat. Így is nagyon sok eset kiderítetlen és rejtély marad továbbra is. Nem lehet tudni, hogy a cigányok hány gyilkosságot követtek el és azt sem tudják pontosan megállapítani, hogy ezek a kannibálok hány embert főztek meg és fogyasztottak el. Eredetileg 12 gyilkosságról volt szó, amit végül azonban megfelelő bizonyíték hiányában csak hat rablógyilkosságot és egy rablást lehetett a bandára rábizonyítani.

Kétszáznegyven oldalra terjed a vádirat

A csehslavok köztársaság fennállása óta az emberevő cigányok bünpere lesz a legnagyobb szabású per, ami a fiatal köztársaság területén eddig lezajlott. A vádirat 240 gépírásos oldalon foglalja közre az esetet, az akták, amik a nyomozás során készültek, majdnem egy méter mázsát nyomnak. Már ma azzal számítanak, hogy az esküdtek elé 1800 kérdést fognak terjeszteni.

Tizenkilenc vádlott fog ülni a vádlottak padján. A vádlottak közül a legfiatalabb 19 éves, a legidősebb 28. Kettő közülük süketnéma, úgyhogy a tárgyaláson egy süketnéma tolmács is jelen lesz. Három cigány, aki szintén a vádlottak között volt: Horváth József, Francsek Dancso és Kristof András, a vizsgálati fogság során nemrég meghalt. A vádlottak között két nő van. Majdnem minden vádlott büntetett előéletű, négyet közülük rablás miatt büntettek

meg. A banda mindössze 25 főből állott, vezetői voltak Ribar Elek, és Jano Kálmán. A vádlottak csak magyarul beszélnek, de a hosszú vizsgálati fogság alatt az örökkel való érintkezés során megtanultak valamit szlovákul is.

Tizenkilenc védő és száz tanu

A kassai törvényszék valószínűleg a lovassági kaszárnya lovagló iskoláját fogja a tárgyalás helyéül kijelölni, mint hogy a törvényszék esküdtszéki terme nem fogja tudni befogadni azokat, akik a bünperhez idézést kaptak Tizenkilenc védő lesz a szószólója a vádlottaknak és nem kevesebb, mint 100 tanu van beidézve, nem is szólva a szakértők egész seregéről. A bíróság gondoskodni fog a rend fenntartásáról és ebből a célból egy osztály csendőrséget fog kivezényeltetni. Hogy a főtárgyalást ne nyújtsák ki nagyon hosszúra, a vádlottak később egy büntető tanács előtt is felelni fognak különböző tulajdonjog ellen elkövetett bűnükért.

Az első gyilkosság

Az első gyilkosságot 1927 januárjában követték el Rusznyák Péter zsidó kereskedő ellen, akit január 21-ikén találtak bevert koponyával fűszerüzletében. Rusznyák haldokolt és nem lehetett kihallgatni. Ez az eset a nyomozó hatóságok figyelmét ráterelte a cigányokra, akik a Moldova mellett, a magyar határnál ütötték fel táborukat. Elfogatásuk után a vádlottak erről a gyilkosságról a következő vallomást tették:

Este hat órakor kilenc cigány összegyűlt a Moldova mellett egy régi elhagyott malomnál és megtanácskoztak, hogyan lehetne az öreg, külön életet élő Rusznyák Pétert megtámadni és kirabolni. Ugy határoztak, hogy öten kiállanak őrségre, négyen pedig bemennek és elintézik az öreget. Filke Sándor bement és snapszot kért. Rusznyák odadta neki a pálinkát, mire Filke egy régi kabátot követelt. Rusznyák átment a másik szobába és Filke követte. Amikor a kereskedő, aki ócska ruhákkal is keresedett, megfordult, Filke kicsi szekercőt vett elő kabátja alól, átadta Kudák József cinkosának, azzal, hogy vágjon az öreg fejébe. Ez megtörtént és Rusznyák összeesett. Filke ekkor visszavette a szekercőt és két hatalmas ütéssel széjelvezta a szerencsétlen ember fejét. Ekkor a hörögő áldozatnak leszedték ruháit, elrabolták óráját, láncát és kivették sárga tárcáját, amelyben 1400 cseh korona volt. A zsákmányt egymás között elosztották, a legtöbb pénz azonban Filke Sándor kaptá. A gyilkosságra egy 14 éves leány jött rá, aki vásárolni jött a boltba és vérében találta a szerencsétlen boltost.

A beismerő vallomás

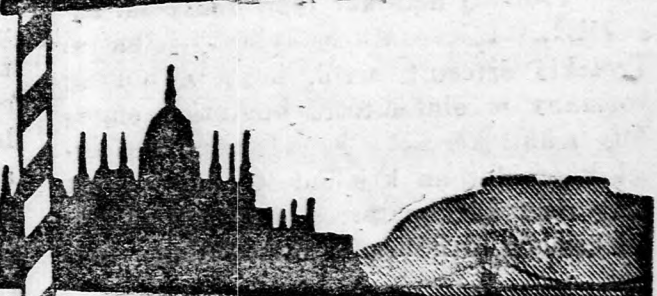
A nyomozó hatóságok nemsokára elfogták Filke Sándort, aki eleinte tagadt, de amikor felmutatták előtte Rusznyák Péter sárga pénztárcáját, amit szeretőjének ajándékozott, megtört és el

mondotta a gyilkosságok lefolyását. Cínikusan jegyezte meg, hogy a Kocerha házaspárnál nem volt érdemes „dolgozni”, mert mindössze egy zsák burgonyát, kevés babot és három párnát tudtak csak elvinni és a meggyilkoltak ruháit. Egyetlen koronát nem találtak a lakásban.

A vallomás után a csendőrök tovább nyomoztak és elmondották, hogy ők gyilkolták meg Presov mellett Ondecsko Lajos 14 éves diákot is, akitől egy nikkelórát és hat cseh koronát raboltak. 1926 december 19-ikén a Kassa mellett erdőben meggyilkoltak egy 50 éves asszonyt, akinek személyazonosságát eddig nem lehetett megállapítani. Felmondották, hogy ezuttal egy kosár tojást és 43 cseh koronát tudtak zsákmányolni. Bevallották még az Imling András ellen elkövetett gyilkosságot. Bevallották azt is, hogy 1925 június 12-ikén Roth Dávidot péntek este támadták meg, miután hazajött a templomból. Itt 4000 cseh koronát raboltak és Rothot életben hagyták. A nyomozó hatóságok is megvannak győződve róla, hogy a Moldova folyóban talált holttestnek hiányzó részeit ezek a cigányok megfőzték és megették.

A tárgyalás minden valószínűség szerint április hó végén megkezdődik.

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁGÁN

1929 május 4-13.
A magyar ipar bemutatója.
25-50% utazási kedvezmény.
Számos különcsoport.
Vizummentes határátlépés.
Felvilágosítások és vásárgazolványok kaphatók:
Budapesten a vásáriródban, V. Alkotmány-utca 8. szám.
Cluj: Kereskedelmi és Iparkamara.
Bistrița: Joan Laurentzi, fabricant de pielerie.
Cariu Mari: Max Brichia.
Dicioenmartin: Vajda Péter főkönyvelő, valamint a tb. képviselők Arad, Brassó, Targu-Mures, Oradea-Mare és Timisoara városokban.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsádóság naplapja.
 Főszerkesztő: Dr. Marion Ernő.
 Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
 Bukaresti szerkesztőség: Kaszner Rezső, Str. Caroli 81.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Május 30-án lesz az angol választás. Londonból jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy az angol választásokat a kormány május 30-ára írta ki. A választások lezajlása után elég rövid idő múlva már június 10-én összeül az új angol alsóház, amelynek összetétele minden valószínűség szerint nagyban különbözni fog a mai alsóház politikai összetételétől.

Jugoszlávia megszünteti bécsi, budapesti és budapesti konzulátusait. Prágából jelentik: A Narodni Listy jelenti Belgrádból, hogy a jugoszláv kormány takaréksági okokból megszünteti a bécsi, budapesti és bukaresti főkonzulátusait. A konzulátusok ügykörét ezután a követségek fogják ellátni.

Sabbat Hagadol. Szombaton a peszacht megelőző szombatn délelőtt 10 óra kor tartja Glasner Akiba főrabbi a Pappnevi templomban a szokásos sabbat hagadolai prédikációját. Ezuttal a beszédnek az a körülmény ad jelentőséget, hogy ez egyuttal avatásbeszéd lesz a közeljövőben megnyíló rituális fürdőnek.

A mexikói kormány megszigorította a mezőgazdasági munkások beutazását. Párisból jelentik: A Havas távirati iroda mexikói-cityi jelentése szerint a mexikói kormány megszigorította a mezőgazdasági munkások beutazását. A jövőben csak olyan munkásoknak adnak vízumot, akik írásba foglalt előzetes munkaszerződés birtokában kérik a beutazást.

A canteburyi érsek Athenban. Londonból jelentik: Athéni jelentés szerint a canteburyi érsek tegnap megérkezett a görög fővárosba, ahol az athéni érsek és a metropolita a székesegyház előtt ünnepélyesen fogadták az előkelő vendégeket.

Mihályt kegyelemre ajánlják. Prágából jelentik: A brünni legfelső bíróság, mint kegyelmi tanács azt a határozatot hozta, hogy a halálra ítélt Mihályt kegyelemre ajánlja a köztársasági elnöknek.

Trotzkij nem kér több beutazási engedélyt. Konstantinápolyból jelentik: Trotzkij értesült arról, hogy a norvég kormány is elutasította beutazási engedély iránti kérését. A volt népbiztos ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy most már nem kér beutazást egyetlen államtól sem és továbbra is Stambulban marad.

Hőmérséklet-emelkedés várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint szép, üdült időjárás várható hőmérséklet-emelkedéssel, de éjjel egyelőre még fagy pont körüli hőmérséklettel. A hőmérséklet Budapestben ma délelben plusz 7 fok Celsius.

Zogu király egy Praxiteles-szobrot ajándékozott Olaszországnak. Rómából jelentik: A Stefani távirati iroda közli, hogy Grandi olasz külügyi államtitkár tegnap visszaérkezett Albániából és megérkezése után Mussolini miniszterelnöknek jelentést tett albániai tapasztalatairól. A külügyi államtitkár magával hozta ezuttal Zogu királynak az olasz állam részére fejtartó ajándékát, egy antik szobrot, melyet Praxiteles alkotásának tartanak s melyet két évvel ezelőtt találtak meg a dél-albániai ásatások alkalmával.

Paneth Etel a kolozsvári Opera ballerínája és dr. Bródy Miklós, az Opera karnagya az Uj Kelet Kamaraszínházán

Már csak rövid idő választ el bennünket az Uj Kelet kamaraszínházától, amelynek programja teljesen készen áll és amely április 27-én, szombaton este fog lezajlani. Az Uj Kelet szerkesztősége Janovics direktorral karöltve valóban mindent elkövetett, hogy az estély méltó legyen ahhoz az előkelő pozícióhoz, amelyet az Uj Kelet az ország kulturális életében betölt. A már eddig felismerett számokhoz most még két rendkívül érdekes keleti tánc is csatlakozik, amelyet Paneth Etel, a kolozsvári Opera ballerínája fog táncolni, dr. Bródy Miklós, az Opera karnagyának zongorakísé-

rete mellett. Paneth Etel, aki egyike a legvonzóbb megjelenésű és legrutinizottabb ballerínáknak, egy asszír és egy egyiptomi táncot fog lejteni.

A kolozsvári Román Opera igazgatósága készséggel engedte át két neves tagját az Uj Kelet kamaraszínházának céljaira, ezzel is elismerve annak a programnak a komolyságát, amelyet az Uj Kelet kamaraszínháza maga elé tűzött. Paneth Etel és dr. Bródy Miklós fellépését nagy érdeklődés előzi meg. Dr. Bródy Miklósnak, kiválása óta, ez lesz az első szereplése a Magyar Színházban.

Előkelő angol politikus Svájcot akar csinálni Magyarországból. Londonból jelentik: A Daily Newsben ma nagy felháborítást keltő nyílt levél jelent meg, melyben Sir George Hawkins érdekes indítvánnyal akarja megoldani a magyar kérdést, ami nélkül szerinte Középeurópa nyugalma nem lehet biztosítani. Sir George Hawkins azt ajánlja, hogy Magyarország nemzetközi helyzetét tegyék hasonlóvá ahhoz, amelyet Svájc foglal el a nemzetközi jogban. Magyarország semlegessége ugyanis biztalan, az angol politikus szerint, egy magyar népek, mint Középeurópa fejlődését. Az érdekes nyílt levelet minden valószínűség szerint újabb hozzászólások fogják követni.

Egy angli fiatallő vizikerepárján egy óra harminc perc alatt átjutott a La Manche csatornán. Londonból jelentik Roger Vincent ismert angol fiatallő a tegnapi Calasból vizikerepárján öt óra harmincöt perc alatt átjutott a La Manche csatornába. A fiatallő vizikerepárja tizenhárom láb hosszú tu tajszerű alkotmány és előbbre jutásához elegendő, ha a középrészében elhelyezett szerkezeten ülő ember a kerékpároséhoz hasonló mozgást végez. Roger Vincent sajátjáról járművét hajó kísérte, de erre az óvatossági rendszabályra nem is volt szükség. A fiatallő egy ízben meg is állt járművével egy negyed órára s megjavította utközben járművének szerkezetét.

Az utódállamok a kisebbségi jogok ellen. Genéből jelentik: Dipomáciai körökben úgy tudják, hogy a lengyel, görög memorandumok, valamint a kisanant országainak emlékiratai a kisebbségi kérdésben lényegileg egyformák s legfőbb tartalmuk az, hogy tiltakoznak a kisebbségi jogoknak a kisebbségi szerződések keretein túli kiterjesztése ellen.

Százhuszezer pengőt sikksztott egy pesti bankigazgató. Budapestről jelentik: A Pesti Haza Takarékpénztár vezetősége följelentést tett az intézt Múzeum körúti fiókjának igazgatója ellen. A följelentés szerint Balázs Ferenc igazgató 120,000 pengő elikkasztása után, valószínűleg megszökött, miután már napok óta nem jelentkezett hivatalában. A nyomozás már eddig is megálapított annyit, hogy Balázs igazgató sok pénzt vesztített a tőzsdén, azonkívül, hogy rendkívül pazarló életmódot folytatott.

Röser Edvin felesége elvált urától. Budapestről jelentik: Röser Edvin ellen, felesége, hűtlen elhagyás címen válpert indított s a perben ma hozott házasság-bontó ítéletet a budapesti törvényszék. A válás kimondásánál csak Röserné jelent meg a bíróság előtt, Rösert cellájában értesítették a válpert ítéletéről.

A vladivosztoki kikötőben leszakadt a hajóhid. Londonból jelentik: A lapok vladivosztoki jelentése szerint a kikötőben egyik utasszállító hajó érkezésekor a kiszállásra kész utasok alatt a hajóhid leszakadt s mintegy százan a tengerből vízbe estek. Számos utas súlyos sérüléseket szenvedett és tizenhetet nem sikerült kimenteni.

A kolozsvári zsidó Menza új címe. A kolozsvári zsidó Menza április 15-ével a Calea Dorobantilor (Honvéd-utca) 11 sz. alá költözött. A Menza vezetősége felkér mindenkit, aki a Menzával levélbeli összeköttetésben áll, hogy küldeményeiket a fenti címre küldjék. Hasonlóképpen a Menzához küldendő pénzzadományokat is kéri az új címre küldeni.

A SZÁJ- és GARATÜR fertőtlenítését végzi és fertőző betegségektől óvja meg magát, harcendzseresen szopogató Anacol-paszillát. Egy phiolá ára 37 lei.

Szerezzen örömet gyermekének!

Rendelje meg a legterjedtebb zsidó ifjúsági folyóiratot, a

Remény-t

megjelenik egyszer havonta.

Tartalmaz mesét, regényt, színdarabot, verset. Cserkész és rejtélyrovatot.

Előfizetési ára:

egy évre 240 lej
 egy félévre 130 lej.

Előjegyzések csakis az Uj Kelet könyvosztálya útján eszközölhetők. Kérjon mutatványszámot 10 lej értékű levélbélyeg ellenében.

Rádió műsor

Idő: közép-európai

Péntek, április 19. — Budapest, 9.15: Hangverseny. (Enek, hegedű, zongora). 12.05: Cigányzene; 16: Meseóra; 17.00: Szalontrió hangv. Közrem. Vig Miklós; 18.45: Francia nyelvoktatás; 19.25: Helyek alján c. opera közv.; 23: Cigányzene — Bécs, 16: Hangverseny; 17.30: Zenekelekadémia; 20.05: Mandolinhangv. — Brünn, 19.05: Esti hangv.; 20: Shakespeare: Julius Caesar — hangjátékra átdolgozva; 22.20: Kávéházi zene. — 5 G. E. Daventry; 15: Orgonahangverseny; 18.30: Könnyűzene; 21: Katonazene; 22.15: Táncczene — Kattowitz, 16: Gramofonzene; 17.55: Hangverseny; 20.15: Szimfonikus hangv. — 2 L. O. London, 12.30: Orgonahangverseny; 13: Lőncs zene; 21.50: Enekhangverseny. — Milano, 12.20: 13.35: 17.23: Jazz-band; 16.30: Gyermekkarének. — München, 12.55: Citerahangverseny; 20: Suppé „Boccaccio” operájának előadása; 21.15: Kamarazene. — Nápoly, 12: D. Nardi (sopran) hangv.; 21.02: Leoneavallo „Jazz” c. operájának közv. — Róma 17.30: Szórakoztató zene; 20.45: Egy operett közv. — Toulouse, 20.30: Chansonetek; 21: Zenekelek hangv. utána orosz dalok.

Szombat, április 20. — Budapest, 9.15: Trió hangverseny; 12.05: Zenekelek hangverseny; 17.10: Irodalmi délután; 18: Ballet délután. Zenekelek hangv.; 19.30: Rigoletto előadása az Operaházból; 22.20: Időjelzés, hírek; utána cigányzene. — Bécs, 16: Hangverseny; 17.35: Kamarazene; 20.05: Egy dráma előadása; utána esthangverseny. — Brünn, 16.45: Zongorahangverseny; 18.05: Zenekelek hangverseny; 19.15: Mozart: Don Juan c. operájának előadása; 22.25: Kávéházi zene. — Kattowitz, 16: Gramofonzene; 20: Egy operett közv.; 22.30: Táncczene. — Nápoly 20.45: Egy vopera közv. — Prága, 18.05: Népdalok; 19.15: Szórakoztató zene; 22.00: Táncczene.

Adler Nándor hegedűszáma a bécsi rádió-műsorban. E hó 20-án este 22 órakor a bécsi rádió-műsorban Adler Nándor, a kolozsvári származású, fiatal hegedűművész hegedűszólója szerepel a rádió koncert iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Hántott
 tűzifát ölszámra és
 aprítva rendeljen

Fischer
 atelepen

Telefon 1300
 Repülőhídon túl.

Influenzánál
 és az összes légzőszervek hurutos bántalmánál, mint köhögé, rekedtség, stb. valamint a gyomorégésnél a legjobb a

Málnási SICULIA gyógyviz

Mindenütt kapható!

Neg...
 eme

Meg...
 ked

(Uj-Kelet tudós) délyi Bank délután tá közgyűlésé lan érdekl yesek köv külföldi képviselői Conrad O delmi Bar tisz Rezső juipar Rt. Brunot, a igazgatója Kereskede ügyvezető A közgy tészet aleln Csifó Sala berjesztett tóságot já pénzintéze alapot leh emlékeztet Bertalan tevékenysé mellett az tár Rt. a törve hata átványozt Ottó és H tagoknak, szavazzon indítványt gadtá el a Bertalan is igazga jelentőség tette az e teremése Ezután sorozatán délyi Ba delmi és fuziójánal vezérigazg ratifikálja nek erec és Takar lejről 80 vári Ker Rt. pedig Bank és működni latát a k

A kere Tegnapi let, hogy ra törvé kedelmi Terv szer alaptöke kötvénye kibocsátá elfogadn National szes keré tendő rée roskedeln valamint ket szere mellett, iparvállal port fina szabadra fiókokat ban és e pénzét is intézet a vatalósnk

Közgazdaság

Negyvenmillió lejről nyolcvanmillió lejre emelték az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. alaptőkéjét

Megtörtént az Erdélyi Bank és a Temesvári Kereskedelmi és Gazdasági Bank Rt. fuziója. Lezajlott az Erdélyi Bank közgyűlése

(Cluj-Kolozsvár, április 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. ma délután tartotta meg 38-ik évi rendes közgyűlését. A közgyűlés iránt szokatlan érdeklődés nyilvánult meg a részvényesek körében, de megjelentek a bel- és külföldi gazdasági élet legjelentősebb képviselői is. Ott láttuk a közgyűlésen Conrad Ottót, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ügyvezető igazgatóját, Totisz Rezső belga királyi konzult, a Gyapjuipar Rt. vezérigazgatóját, Rubinstein Brunót, a Banca Crissovloni vezérigazgatóját, Lázár Liviusz temesvári Kereskedelmi és Gazdasági Bank Rt. ügyvezető igazgatóját és másokat.

A közgyűlésen gróf Wass Béla, az intézet alelnöke elnökölt. Megnyitja után Csifó Salamon részvényes javaslatot terjesztett elő amelyben kérte az igazgatóságot járuljon hozzá ahhoz, hogy a pénzügyi tisztviselői részére nyugdíjalapot lehessen létesíteni. Elismeréssel emlékezett meg Conrad Ottó és Hargitay Bertalan igazgatósági tagok céltudatos tevékenységéről, akiknek irányítása mellett az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. a fejlődés útján biztosan előretörve hatalmas eredményeket ért el. Indítványozta, hogy a közgyűlés Conrad Ottó és Hargitay Bertalan igazgatósági tagoknak, valamint a tisztviselői karnak szavazaton jegyzőkönyvi köszönetet az indítványt egyhangú lelkesedéssel fogadta el a közgyűlés. Ezután Hargitay Bertalan vezérigazgató bejelentette, hogy az igazgatóság a nyugdíjalap szociális jelentőségének tudatában már meg is tette az előkészítő munkálatokat, megteremtése érdekében.

Ezután következett a közgyűlés tárgyszorozatának legfontosabb pontja az Erdélyi Banknak a Temesvári Kereskedelmi és Gazdasági Bank Rt.-vel való fuziójának kérdése. Hargitay Bertalan vezérigazgató kérte a közgyűlést, hogy ratifikálja a két intézet fuzióját, melynek eredményeképpen az Erdélyi Bank és Takarékpénztár alaptőkéjét 40 millió lejről 80 millió lejre emelik, a Temesvári Kereskedelmi és Gazdasági Bank Rt. pedig a jövőben mint az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. fiókja fog működni. Hargitay vezérigazgató javaslatát a közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

A kereskedelmi hitelintézet kérdése. Tegnap számában jelentette az Uj Kelet, hogy a bukaresti kereskedelmi kamara törvénytervezetet készített egy kereskedelmi hitelintézmény létesítéséről. Terv szerint az intézet 500 millió lej alaptőkével alakulna meg és joga lesz kötvényeket, valamint kötelezvényeket kibocsátani, amelyeket a közpénztárak elfogadnak garanciaképpen és a Banca Nationala lombardirozma. A ország összes kereskedelmi kamarái által létesítendő részvénytársaság célja minden kereskedelmi kezdeményezés támogatása, valamint a kereskedelem részére hitelek szerezni, lehetőleg olyan feltételek mellett, mint a Creditul Industrial az exportvállalatok részére, továbbá az exportfinanszírozása, közzraktárak és vám-szabadraktárak létesítése. Az intézet fiókokat fog felállítani az egész országban és ezek fogják kezelni a kamarák pénzét is. Ugyancsak be fogja vezetni az intézet a jelzáloghiteleket árukra, követelésekre és jogokra.

és ratifikálta a nagyjelentőségű tranzakciót.

A részvények átcsereése oly módon történik meg, hogy minden 1 drb. Kereskedelmi és Gazdasági Bank Rt. részvényért 3 drb. Erdélyi Bank részvényt kapnak a részvényesek. Tekintettel arra, hogy a Kereskedelmi és Gazdasági Bank Rt. alaptőkéje 30 millió lej, 10. millió lejt pedig a pénzügyi tisztviselői az új emisszióból már lejegyezték, az alaptőkének 40 millió lejről 80 millió lejre való felemelése már megtörténtnek tekinthető, annál is inkább, mert a vonatkozó kormányhatósági engedélyt az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. már korábban megszerezte.

A tisztújítás során az igazgatóság elnökévé egyhangúlag D. N. Chrissoveloni választották meg, a Banca Chrissoveloni elnökét, alelnökké Weiss Fülöpöt, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnökét, és gr. Wass Béla nagybirtokost.

Az igazgatóság tagjaivá gr. Bethlen Béla nagybirtokost, dr. Chorin Ferencet, a Salgótarjáni közsémbányák Rt. elnökét, Conrad Ottót, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ügyvezető igazgatóját, Gheorghe Domasianus nyug. tábornokot, Temesvár volt polgármesterét, dr. Drexler Béla nyug. államtitkárt, Baron Leo Economo trieszti nagyiparost, Hargitay Bertalan, az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. vezérigazgatóját, dr. Makkai Sándor ref. püspököt, Emil Pantazij ügyvédet, gr. Peucescu nagybirtokost, Bruno Rubinsteint, a Banca Chrissoveloni vezérigazgatóját, Totisz Rezső belga királyi konzult, a Gyapjuipar Rt. vezérigazgatóját és P. O. Vasalopolit, a Banca Chrissoveloni vezérigazgatóját választották meg.

A felügyelőbizottság elnökévé megválasztották gr. Horváth Tholdy Rudolf nagybirtokost, tagjaivá Bernát Mórt, Victor Dumitriut, F. A. Koblingert, dr. Podovszky Józsefet, br. Rudnyánszky Lajost és id. Vikol Kálmánt.

Járossy Andor ág. hitv. evang. lelkész a részvényesek nevében köszönetet mond az elért szép üzleteredményekért, a pénzügyi tisztviselőnek, Conrad Ottónak, Rubinstein Brunónak, Hargitay Bertalan vezérigazgatónak és a munkás tisztviselői karnak.

Biharmegyei és zárlat alá helyezték az osztrák állategészségügyi hatóságok. Bécsi jelentés szerint az osztrák földművelésügyi minisztérium közleményt adott ki arról, hogy a Vlasca, Teleorman, Dámbovita, Arges és Ilfov megyékre elrendelt állatgyógyászati vizsgálat Biharmegyére is kiterjeszti, mint hogy értesülése szerint ezen a vidéken is állatbetegségek léptek fel. Ezzel egyidejűleg betiltották a besszarabiai Hotin és Storojinetz megyékből származó sertések bevitelét is, ahol állítólag sertésveszt konstatáltak.

Ma jelenik meg a speciális gazdasági bizottság feloszlásáról szóló rendelet. Elsőnek adta hírül az Uj Kelet, hogy a kormány el akarja törölni a Comisia Economicea, amely egyik igen nagy kerékkötője volt minden új vállalkozásnak, tökélemelésnek. A bizottság feloszlására, habár azt Madgearu miniszter már hónapokkal ezelőtt bejelentette a szenátusban, csak most került

szor. A hivatalos lap mai számában jelent meg a miniszteri dekrétum, amely az 1922. évi 1914. számú minisztertanácsi határozatot hatályon kívül helyezi, vagyis a bizottság működését megszünteti. Az erről szóló egyszakaszos törvényjavaslat még a héten parlament elé kerül.

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora:

Péntek este fél 9 órakor: Leányvásár. (Operettrepreiz. Király Ernő vendégjátékával. Napibérlet 36. szám. Sorozatszám 346.)

Szombat délután fél 5 órakor: Az utolsó Verebely-lány. (Operettújodonság. Mérsékelt helyárrakkal. Sorozatszám 347.)

Szombat este fél 9 órakor: Varázskerjengő. (Operettrepreiz. Király Ernő vendégjátékával. Napibérlet 37. szám. Sorozatszám: 348.)

Vasárnap délután 3 órakor: Tatárjárás. (Király Ernő bucsufőlépése. Leszállított helyárrakkal. Sorozatszám: 349)

Vasárnap délután 6 órakor: A Csikágói hercegnő. (Operettújodonság, 6-odszor Rendes helyárrakkal. Sorozatszám 350.)

Vasárnap este 9 órakor: Anyos Laci, a nótakirály dalestje. (Bérlétszünetben. Rendes estj helyárrakkal, minden áremelés nélkül. Sorozatszám: 351.)

Hétfőn este fél 9 órakor: Zenebona. (Operett-repreiz, teljesen új szereposztással, új betanulással. Napibérlet 37. szám. B. Sorozatszám: 352)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Vasárnap délelőtt 11-kor: Nagy Chaplin és Malec-matiné 15 és 10 lejes helyárrakkal. I. a kölyök. (Charlie Chaplinnal 6 felvonásban.) II. Malec mint Sherlock Holmes. (Maleckel a soha nem nevető emberrel. 5. felv.)

Keddén 11-kor: Nagy matiné 15 s 10 lejes helyárrakkal. Istenek, emberek, állatok. Hatalmas flim 8 felv. A vadállatok világából.)

A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora:

Péntek: Rigolettó (Saveanu bukaresti baritonista fellépésével)

Szombat d. u.: Oneghin (Gyermekelőadás)

Szombat este: A biboros.

Vasárnap d. u. A főtítikár.

Vasárnap este: Traviata (Lydia Babiei bukaresti koloratur énekesnő fellépésével)

Hétfő: Román írók irói estje

Kedd: A boszorkány (Sardou drámájának bemutatása)

Szerda: Isi király (Lydia Babiei vendégjátékával)

Csütörtök d. u. A biboros (Gyermekelőadás)

Péntek: Szóktetés a Szerájából (Lydia Babiei vendégjátékával)

Szombat: A boszorkány

Vasárnap d. u.: Lakmé (Lydia Babiei vendégjátékával)

A színházi iroda közleményei:

Ma este Leányvásár, holnap este Varázskerjengő — Király Ernővel. A legszébb két operetben lép fel ma és holnap este Király Ernő. Ma este Jacobi Victor gyönyörű Leányvásár-ában, holnap este pedig Oscar Strauss Varázskerjengő-jében fogjuk tapsolhatni Király Ernőt.

Ma délután félnyolcór utoljára: Napoleon. Aki még nem tudott bejutni a Napoleon valamelyik előadására, siessen mert ma utoljára látható ez a 22 felvonásos flim-kolosszus, amelynek előadása teljes 4 és fél órát vesz igénybe. Előadás kezdete pont félnyolcór, vége 8 órakor.

Anyos Laci a magyar nótakirály a színházban. Vasárnap este 9 órára szorongásig meg fog telni a Szinkör óriási nezőtere. A híres nótakirály: Anyos Laci, akinek 2000 szebbnél-szebb nótáját éneklük mindenütt, ahol magyar él, fog fellépni ezen az estén. Legszébb nótáit fogja emuzsikálni, cldalolni Anyos Laci. Jegyek rendes helyárrak mellett előre várthatók.

Csikágói hercegnő: vasárnap du. 6 óra kor. Kálmán Imre legújabb világhírű operetteje, a Csikágói hercegnő, vasárnap délután 6 órakor hatodszor kerül színre.

Vasárnap d. e. 11-kor mozi-matiné 15 és 10 lejes helyárrakkal, ragyogó műsorral. Sohasem volt még olyan nagyszabású gazdag műsora a matinének, mint a milyen most lesz, vasárnap d. e. 11 órakor. Vetíteni fogják a Kölyök című 6 felvonásos fimet, a főszerepben Charlie Chaplinnal és Jackie Coogannal. Ezenkívül egy 5 felvonásos burlesket is mutatnak be Malec mint Sherlock Holmes emben. Dacára, hogy 11 felvonást fognak lejátszani, a helyárrak maradnak a régiek: 15 és 10 lej egy-egy jegy ára.

Zenebona. A tavalyi évad óriási sikertől vidám és kedves operette-újodonságának, a Zenebona-nak hétfőn este lesz a legközelebbi előadása. Ezt az előadást teljesen új szereposztással tartják meg, úgy, hogy akik a darabot már esetleg látták, azoknak a szemében is az újodonság varázsaával fog hatni most a Zenebona.

Holnap d. u. mérsékelt helyárrakkal: Utolsó Verebely leány. A leghíresebb és legmulatságosabb operette-újodonságnak, az Utolsó Verebely lány-nak holnap (szombaton) délután félnyolcór lesz az első mérsékelt helyáras előadása.

APRÓHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legtis-ebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Ap óhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej.

Ebédtek, hálok, uriszobák mélyen leszállított árban LAMPEL butoraktáiban szerelhetők be. Cluj, Str. Reg. Maria 34. 1807

4-5 szobás lakást keres k, lehetőleg külön telken. Cim a kiadóban.

2 szoba, konyha, fürdőszoba komplett lakás kiadó május 1-ére Ferencz József-utca Cim a kiadóban.

Eladó: angol garnitúra, antik butorok, tükrök, képek, márványos mosdó, porcellán stb. Szentegyház-utca 2, II. 4.

Szeszgyárosok, szeszűzők nem nélkülözhetik A szeszgyártás kézikönyvét A legrészletesebb, legérthetőbb módon megírt szakmunkát. — Szerkesztették: Dr. Herics Tóth Jenő és Osztrovsky Antal műegyetemi magántanárok. — Ara fizve 1100, kötve 1300 lej. Kapható az Uj Kelet könyvcsatlágyában.

Konkurs Bei der Timisoaraer (Temesvári) Josefstädter orthodoxen Chewrat-Schasz und Talmud-tora Verein ist die Stelle eines

Talmudtora Melameds mit Anfang ljjar zu besetzen. Reflektanten, die die nötige Qualifikation haben und einen religiös jüdischen Lebenswandel führen, müssen Chümesch, Raschi und die Propheten in deutscher Sprache unterrichten können. Diejenigen, die auch Gemore unterrichten können, werden bevorzugt. Reflektanten, die rumänische Staatsbürger sind, wollen ihre offerte unter Anschluss der Kopien ihrer Befähigung-Zeugnisse und über ihre bisherige Wirkung, Angabe des Familienzustandes und der Gehalts-Ansprüche bis zu den Pesach Halbfesttagen zu den Vereinsvorstand (Tim soara IV. Str. General Poch 54) übersenden. Reisespesen werden nur den Berufenen vergütet.

Der Vorst and

Egy szippantás miatt...

Írta: JOCCHOK LÉB PEREC

A Sátán egykor egymásrakott lábakkal, barátságos, jóllakott mosollyal ajkán ült és unottan lapozgatott az élő lelkek kontókönyvében.

Hirtelen összecsapta kezét. Rábukkant ugyanis a chelmi rabbi kontójára. Üres oldal volt a kontón; egyetlen sor nem látszott rajta.

Jólt adott és egyszerre ott termelt a sor ördög körülötte. Ugy állottak ott, mint kutyák lógó nyelvekkel és várták a sátán parancsát.

Azonnal küldjétek fel valakit — parancsolja a Sátán és kérdezzétek meg, vajjon hosszú életű lesz-e a chelmi rabbi. Az ördögök olyan nesztelenül, ahogyan jöttek, el is tavoztak. Egy negyedóra múlva az egyik már jött a válaszal.

Ott jártam az élet kamarájában és láttam, hogy a chelmi pap életfonalát olyan vékony, hogy már nem is lehet látni. Ma vagy holnap fel fogják őt hívni az egekbe.

Jöjjön azonnal az irnok!

Az irnok az ő kopasz fejével, piros vidám szemével betáncolt az ő csirkelábai. Meghajolt, udvariasan mosolygott és török módra leült, lábait összetéve a forró kátránnyal bevont padlóra. Kivétel az oldalasokból az irnoszsármót: egy vadonatúj hollóttal, egy tentatort, amelyben egy kéjenc piros vére pezsgett és egy friss pergament amit egy istentagadó bőrből eszerettek.

Megköpi a kezét és alázatosan néz a Sátán felé. Azt mondja: kész vagyok minderre!

A Sátán visszahajol a széken és diktál. Az irnok kinyújtja a nyelvét és nemsokára a következő jelentés megy az égi törvényszékhez:

„Irva vagyok: Ninese nember a földön aki csak jót cselekszik és nem bűnösik. A chelmi pap, aki már egyik lábával a sírban van, teljesen üres lapokkal áll az élőlelkek kontókönyvében. Ezért tehát, ha Mózes és törvénytársa, őt át kellene adni a sátán hatalmának.

Nemsokára jön az égi törvényszék a felelet: „Lásd Hiob első fejezetét.”

A Sátán azonnal megérti, miről van szó. Nyilván arról, ami ott is irva van. Tegy vele, amit akarsz de életét kiméld, éljen sokáig, ahogy az számára rendelve van.

Am a dolog nem olyan egyszerű, mint ahogy az első látszatra hinni lehet.

A chelmi papnak ninesen felesége; már hosszú évek óta özvegy és minden gyermekét kiházasította.

Azonfelül ismeretes, amit Ezekiel próféta mondott:

„Az apák ne bűnhődjenek gyermekeik bűnei miatt. Tehát nem igen lehet szó arról, hogy emiatt a chelmi papot baj érhesse. Az esetében nincs szó mint Hiobnál juhnyájáról sem, hiszen nincs egyetlen kecskéje. Azonfelül nem bépkölos.

— Valami kis szenvedély azért csak akad — gondolja a Sátán — és megnyalazza az ajkait. Kinyújtja kezét, megvárja azt a csemettyűt, amit egy filozófus koponyájából készítették és a következő pillanatban a szoba már tele van apró ördögökkel.

Kit küldjünk és ki fog menni le a földre, hogy a chelmi rabbit eltérítse a jó útról?

Erre mindnyájan kiáltanak:

— Én! Én! Én!

Mindenki menni akar! Mert mindenki tudja, hogy ezzel karriert lehet csinálni.

Majdnem verkedésre került a sor. Ezért úgy határoztak, hogy a döntést a Sorsra bízzák.

A sors két ördögre esik. Ezeknek jó szerencsét kívánnak, mire eltűnnek.

Egy szép napsütéses órában a chelmi

zsidók a piacon állanak és diskurálnak. Apró csoportokban állanak és a földesur Erdőről és földjeiről beszélgetnek, a parasztek gabonájáról, a nyulbőrökről, amelyek még rajta vannak a nyulakon és a tojásokról, amiket még nem raktak a tyukok.

Egyszerre megremeg a föld. Hatalmas robbanások követik egymást, az ember azt hiszheti a villám csapott be valahová. Holott csak egy kocsi jött a felé, amelynek kerekei dörögnek, mint a menydörgés. Senki sem ismeri a kocsit, amelynek lovai valóságilag habzó száju oroszlanok: A kocsi úgy repül végig a piacon, hogy az embereknek alig van idejük félreugrani.

A bakon a kocsi ül piros övvel, egészen különös sapkával és ninesen ostora. A gyeplőt a kezében tartja és erőnek erejével fékezni akarja a lovakat. A lovak feláskodnak. A kocsi mögött gazdagon öltözött férfi ült, jobb kezében az ostor, amit a lovak fölött pattogatott, úgy hogy ezek sasok gyorsaságával száguldotak. Balkezevel egyre verte a kocsis hátát. Némelykor füttyentett, a lovak borzasztó gyorsasággal mennek, galoppban.

A kocsi egyre kiáltja:

— Zsidók ökönyörüljétek, segítsetek! Zsidók ökönyörüljétek, segítsetek!

De segísre gondolni sem lehet: A lovak patái alól tűz szikrázik.

Tjedten néznek a kocsi felé, és mindenki mondja magában:

— Az Ur legyen itt irgalmas!

Némelyek megmondják, vajjon mondják-e azt az áldó imát, amit akkor kell mondani, amikor éltveszedelemben van az ember. Asszonyok jönnek ki a boltokból és kétségbeesetten sóhajtoznak:

— Isten tégy esodát!

Amikor, a kocsi elrohan a vágóhíd előtt, a mézsáros kutyái kiugrottak és megrohanták a lovakat. A lovak reszketve megállottak. A mézsárosok és a legények már ott vannak a kocsinál.

— Mi történt? Valami nézeteltérés van jelen. Aki urnak volt öltözve és a derekán bőrből való öv feszült azt kiabálja, hogy a kocsi megbolondult és mindenáron meg akart állni, hogy megabranesoltassa a lovakat, holott neki stétős az útja, mert briliánsaival el akar jutni a vásárra.

Az emberek azonnal nagy respektussal vannak iránta. A kocsi azonban kijelenti hogy ő nem is kocsi, a kocsi a másik. Nagyon messziről jönnek, éjnek idején a kocsi megtámadta, kést tett a torkára és kényszerítette, hogy eserélje ki vele a ruháit. El akarja rabolni tőle a briliánsokat, a pénzt, a kocsit, a lovakat, szóval mindent. Epen azért, amikor egy zsidó várost pillantott meg, el kezdett kiabálni.

A másik esküszik, hogy ez nem igaz. A kocsi mindent csak kitalálta.

Az emberek nagy nehezen visszakergettek a kutyákat, megfordították a kocsit és a két emberrel együtt el hozták a rabbi elé.

A rabbi előtt kezdődik egy nagy vizsgálat és kihallgatás. A rabbi mindenkéül külön-külön hallgat ki, először a vádlót, vagyis azt, aki kocsinak van öltözve. A rabbi meghallgatja és így szól magában:

— Egészen közönséges, durva fiókó, ép úgy beszél, mint ahogyan a kocsisok beszélnek amikor zsarolni akarják az utast. A hangja olyan nem is városi hang, hanem az erdő és a szabad mező hangja, olyan hang, amivel az ember ráordít a lóra.

Mégis alaposan kihallgatja és megkérdi tőle:

— Mennyi árú van a kocsiiban?

— Mit tudom én? Nem írom azt én fel magamnak. Én egy egyszerű, műveletlen ember vagyok, rabbi! Isten megsegített

és briliánsan kereskedem.

— Mennyi pénz volt az övedben?

— Nem olvastam meg. Azt akartam, hogy olvassatlanul nyugodjon rajta Istenáldása.

Amikr az ember hallotta őt, azt kel-

lejt hinnie, hogy hamisan vádaskodik. A rabbi azonban nehezet sóhaj és azt mondja:

— Jöjjön a másik!

A másik olyan, mintha törtetőds lenne. A rabbi néhány tudós kérdést intéz hozzá — az ember egészen otthon van a talmudban. Hirtelen megemeli hangját:

— Rabbi! Miért diskurálnak ilyen sokat, tessék nézzen ide!

(Folytatása köv.)

MOST JELENT MEG!

Dr. KOHN HILBEL: A palesztinai kolonizáció

Az első magyar nyelvű könyv, amely rendszeresen összefoglalva ismerteti: A palesztinai kolonizáció ötvenéves történetét; a palesztinai kolonizáció módszereit, tárgyi és személyi tényezőit; a kolonizáció közgazdasági és pénzügyi problémáit.

Ára 60. lej. — Megrendelhető: Az Uj Kelet könyvosztályában.

Komoly és vig könyvek:

Fülöp Miller-René: Rasputin a szent ördög, a szibériai muzsik és a nők (450 nagy oldal, 93 képpel)	ára 612 lej
Renan Ernő: Az apostolok	221 "
" " Jézus élete	306 "
W. J. Locke: Pujol Arisztid vidám kalandjai	170 "
" " Simon de Gex megtérése	238 "
Sibilla Alermo: Szeretlek, tehát vagyok	170 "
Paul Langenscheidt: A férjtől a férjig	136 "
Szenes Tilda: A nagyszerű házasság	272 "
Szerencsés Péter: Pontopiddannak, a jelenkor legnagyobb írószentjének Nobel-díjat nyert regénye: két kötet	476 "
Thea von Harbol: A Spion	102 "
L. Merrick: Bűn és bűnhődés	85 "
L. Osbourne: Halott János királysága	119 "
Szederkényi Anna: Az asszony meg a fészek	119 "
Courth's Mahler: Követek	95 "
" " Győzelem	115 "
" " A megmentő	25 "
Osbourne: Sportszerelmeim	25 "
Farkas Imre: Sisters takács	25 "
Harland: Prospero barátom	25 "
Hornung: Az új herceg	25 "

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában.

Több mint 50%-al olcsóbban

680 lej helyett 320 lejért

kaphatja rövid ideig H. G. WELLS

„A művészetek fejlődése”

című kötetét ragyogó kiállításban, félbörkötésben.

107
illusztrációval

Művelt ember könyvtárából e könyv nem hiányozhatik.

Az irodalom, zene és a képzőművészetek történetének áttekintése a legújabb időkig.

Kapható az UJ KELET könyvosztályában.

SZERK...
Eg...
K...
1929...
Miro...
Vaida...
tes, körre...
gyelmét,
lusi lakos...
ben. Ez a...
jában vez...
lamennyi...
együtt...
beies ott...
és így ar...
férhetővé...
civilizáci...
taik. Az...
hogy poli...
ámadja,
is, amikor...
mávnan re...
a koruan...
Ez a pole...
veott fel...
kortmány...
„Universu...
rezentálja...
hogy egy...
támadja a...
set. Ez or...
hasznos is...
felhozni a...
nagyobb...
sáros krit...
katlan tor...
Hogy ut...
a cikkel...
ördekesbi...
tulál az...
hogy az...
azt, amit...
gok deri...
Mert mié...
a falvak...
először az...
a földet...
parasztek...
szóval ez...
raszt dol...
kores-mab...
nicsen.
A mási...
a rádió u...
tesz száks...
dasági, i...
háza, bu...
nitkra,
hivatások...
elvégeztet...
és, hogy...
nek is ép...
dióra, mi...
azonban...
ségielen k...
nek az vo...
ayeret a...
nak és or...
Mindan...
sebb a...
sul” szer...
mak két...
aki a rá...
rádiót me...
„Universu...
Románai...
is történi...
nyujt ille...
moru az...
felyesebb...
biztos ab...
lehet. Ha...
folytatná...
hogy a le...